

Korttelin lorupolku - säätyläiskoti

Rakennus 2

Appilan pappilan
apupapin papupata
pankolla kiehuu ja
kuohuu tuoreita
kuoreita merikalan
rasvaa.
(Kuukernuppi)

Herrasväen lastenleikkejä pihalla:
ruutu- ja naruhyppely, vanteen
pyöritys, puujaloilla kävely,
nukenvaunujen työntäminen,
piilonen ja polkupyöräily.

Emäntä katsoi uuniin: Onko ne pullat ruunii? Jos ei ole
ruunii, viskele pitkin uunii! (Kuukernuppi)

Olle dolle dof, kinkelaade kof, kinkelaade koffelaade,
olle dolle dof.

Hyykä perju, juupa taalar, Härät tanssaa, miki haakar,
Konkommu lilla syötävän!
Viska tanssaa suullen hyppijän.
Konkommi lilla tokka! Viska tanssaako hoppaa.
(Pienokaisten aarreaitta)

Juhlakonvehti:

1 rkl voita

2 dl sokeria

2 dl maitoa

Sekoita aineet ja kiehauta hetki
hämmentäen voimakkaasti. Kaada
seos ohueksi levyksi voipaperilla
suojattuun vuokaan ja anna
jäähtyä. Leikkaa levystä
konvehtipaloja ja kääri voipaperiin.
Koristele kauniiksi ja anna lahjaksi.

Paka paka pullaa, seks meri
mellaa, sokker under
sokker poo, vem ska lilla
pulla foo? (Kuukernuppi)

Korttelin lorupolku – kutojan tupa ja räätälin verstaas

Olipa kerran akka jolla oli kissa ja takka, ja iso kangaspakka, ja pieni tilkkuvakka. Ja jos yhä elää se akka, on hänellä kissa ja takka, ja pieni kangaspakka ja iso tilkkuvakka.
(Hanhiemon iloinen lipas)

Pihamuisto: "Pyykinkuivausta varten oli pihaan vedetty ristiin rastiin naruja, joita pidettiin ylhäällä puisilla kepakoilla. Ja pyykkiä riitti, sillä pihapiirissä asui kolmisenkymmentä perhettä". (Sataman lapset)

Rakennus 7

Kitkat, katkat, pitkät matkat, sinä ja minä ja Hentun Liisa, Puntun Paavo ja Juortanan Jussi, Kapakka-Lassi ja Myllärin Matti.
Ympäri tuvan minua etsittiin, ei minua löytykkänä - mie vaan pankolla makasin.
(Kanteletar)

Pihamuisto: "Keväällä piha oli savisen vellin peitossa. Lankkuja pitkin yritettiin päästä kuivin jaloin asuntoihin sisälle. Rottia oli paljon. Keväisin ne ilmestyivät talojen alta. Ihmetellen katselimme kuinka ne kevään hurmaamina tanssivat piirissä ikkunan alla."
(Sataman lapset)

Aa, aa Heikki, kissa langoissa leikki.
Ai, ai veitikka, et saa lankoja sotkea.
Äidin rukki suuri kuin pellavatukki.
Ai, ai veitikka, et saa rukkiin koskea.
Sur-rur, rukki, tarhassa suuri pukki.
Ai, ai veitikka, et saa pukkia härnätä.
(Pienokaisten aarreaitta)

Korttelin lorupolku – apteekki

Arvoitus: "Rikkaan lahja, köyhän paras tavara?" (terveys)

"Mitä kaikki ihmiset yht' aikaa tekevät?" (vanhenevat)

Tohtori pilleri käveli tiellä.
Pilerin kenkä taisi niellä, aimo
annoksen vettä. Tohtori
pilleri siitä suuttui, niin että
terveestä sairaaksi muuttui.
Eikä hän koskaan enää juo
vettä. (Hanhiemon iloinen
lipas)

Yrttihoito. Teehen sopivia
kuivattuja lehtiä ovat tutut:
omenapuu, pihlaja, ahomansikka,
rauduskoivu, maitohorsma,
musta- ja punainen viinimarja,
poimulehti ja piharatamo.

Anna katti (hepokatti) voidetta
syvälle haavalle, pahalle kipeälle!
Tee huomiseksi terveeksi.

Hyi! Sirkka siteeks, harakka
hauteeks, kanankytkki voiteeks,
kärpänen puhelijaks! Huomenna on
tepoterve. (Kuukernuppi)

Rakennus 11

Meillä oli musta kana, joka muni
muurin päälle. Minä panin munat
hattuun ja vein apteekkarille.
Apteekkari kysyi: mistä sinä sait
näin suuria mustia munia? Minä
vastasin: Meillä oli musta kana,
joka muni muurin päälle. Minä panin
munat hattuun ja vein
apteekkarille. Apteekkari kysyi
jne. (Kuukernuppi)

Korttelin lorupolku – suutarin koti ja hellahuone

Yks, kaks,
kolmetoist, suutar
nappas polvet pois!
(Pienokaisten
aarreaitta)

Suutari, räätäli, pikipöksy
Pietari, kengän koputtaja,
naskalin naputtaja, mene tästä
portista pois!

Nippis nappis naulastuoli.
Satulat selkään, saappaat
jalkaan. Puh pah mene sinä siitä
portista pois! (Kuukernuppi)

Kevätmuisto: "kohta aurinko alkaisi lämmittää. Eväät ja onget mukaan. Istuttaisiin kalliolla ongella, tuijoteltaisiin korkkikohon kelluntaa aallokossa ja pienten kalaparvien poukkoilua rantavedessä. Uitaisiin ja telmittäisiin". (Sataman lapset)

Työväen lastenleikkejä pihapiirissä:
karttupiilo, vinkki, rottasota,
majanvaihto, nelimaali, pallopelit,
kauppa-, koti- ja teatterileikit,
mäenlasku, lumilinna, sanapelit ja
kummitusjutut. (Sataman lapset)

Suutarinemännän kehtolaulu

Keitä te ootte te pienet pojat, kun en mä tunne teitä, piupali
paupali piupali paupali, kun en mä tunne teitä.
Ootteko tulleet, ootteko tulleet kenkiänne hakemahan,
piupali paupali piupali paupali, kenkiänne hakemahan.
Suutari on mennyt koko viikoksi kylälle neulomahan, piupali
paupali piupali paupali, kylälle neulomahan.
Tulkaa sitten ensi viikolla kenkiänne hakemahan, piupali
paupali piupali paupali kenkiänne hakemahan.
Hyvästi hyvästi, hyvästi sanokaa Miinalle terveisiä, piupali
paupali piupali paupali, Miinalle terveisiä.

Rakennus 13

Pannaanko piippuun? Pannaan
vaan. Kumman pussista
kumman vaan. Ei oo mulla!
Eikä mullakaan! Ollaanko
ilman? Ollaan vaan?
(Kuukernuppi)

Korttelin lorupolku – 1930-luvun koti

Pullamaito: Laita kulhoon kuivuneita pullapaloja ja kaada päälle kiehuvaa maitoa. Ripottele päälle sokeria. Nam!

Korvikekarkki: Liota kuivattuja porkkanaviipaleita sakariinivedessä. Nam!

Lasten suosikkiruokalista:
perunahauvikkaita ja läskisoosia, paistettuja perunoita, makaronia voisulan kanssa, lihamakaronilaatikko, köyhiä ritareita, kuivia pullakannikoita maidossa liotettuna.
(Sataman lapset)

Nukkumatti huppulakki
hämärässä kulkee, katsoo
tuvan ikkunoista jokaista
pientä lasta. Lasten silmät
sulkee, ne hupullansa
peittää ja unihiekkaa
heittää. (Hanhiemon iloinen
lipas)

Mustikkamölli: sekoita
lautasella mustikkaa, sokeria
ja ruisjauhoseosta "mölliiksi".
Nam!

Kiikkuris kaakkuris
kirjava lintu, kaapissa
tuopissa viimeinen sintu.
Vienolla äänellä soitteli
lintu, sun kiikkuris
kaakkuris hei!

Muisto kotoa: "Äiti huolehti yksin ruuanlaiton, siivouksen, lämmityksen ja pyykin. Aina oli pari koululaista kortteerissa, joskus myös työmiehiä. Oli tavallista, että kaupunkikodeissa asui koululaisia tai sukulaisia. Kaikki kävivät syömässä ruokatunnilla kotona, kouluruokailua ei ollut". (Sataman lapset)

Mansikoista
marjamaito,
puolukoista punainen
puuro, mustikoista
paras pöperö,
karpaloista kiisseliä.

Rakennus 12

